

Thorbeckegracht 11
8011 VL Zwolle

038 – 422 22 55
contact@staatshuys.nl
www.staatshuys.nl

De minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties
De heer H.M. de Jonge
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Zwolle, 12 juni 2024

Onderwerp : Opheffing Stichting Grondwetcampagne 2023
Kenmerk : U/BK GWC

Geachte heer De Jonge,

In 2023 werd het 175-jarig bestaan van de herziene Grondwet 1848 van Thorbecke herdacht. De betekenis van de Grondwet voor de kwaliteit van het samenleven van de burgers van Nederland, en daarmee voor de rechtsstaat, kan moeilijk worden overschat. In de afgelopen periode, waarin gewerkt is aan de totstandkoming van een nieuw kabinet, is de relevantie van de Grondwet opnieuw indringend gebleken.

Om die reden is het van belang aan de betekenis van de Grondwet voor de rechtsstaat permanent aandacht te schenken.

Het 175-jarige bestaan was voor een aantal initiatiefnemers in 2019 aanleiding om een stichting in het leven te roepen (**Stichting Grondwetcampagne 2023**) die als taak kreeg om nationale aandacht voor de Grondwet als fundament van het Nederlandse staatsgezag en burgerschap op te wekken en dit fundament voor en door allen in ons land te laten leven.

De stichting heeft een aantal initiatieven genomen:

- Kick off in het Provinciehuis Noord-Brabant
- Lezingen door bestuursleden, met name Bas de Gaay Fortman
- Alle gemeenten is gevraagd om artikel 1 van de Grondwet een zichtbare plaats in de publieksruimte van de gemeentehuizen te geven
- Overleg met Euregio's om artikel 1 bij grensovergangen te plaatsen
- Alle burgemeesters zijn benaderd om als 'Grondwetgenoot' (ambassadeur van de Grondwet) te fungeren; ruim 100 burgemeesters hebben hierop positief gereageerd
- Het boekje 'De Grondwetwijzer – voor dialoog en praktijk in de gemeentepolitiek' - van Bas en Olivier de Gaay Fortman verspreiden onder alle gemeenteraadsleden en naar aanleiding daarvan dialoogsessies met gemeenteraadsleden en burgers/wetenschap organiseren. Een gemiste kans, door het mislopen van subsidies.

Met verschillende instanties (VNG-bestuur, commissarissen van de Koning en burgemeesters) is voorbereidend overleg gevoerd om het draagvlak voor onze plannen in te schatten en steun te verwerven. Dit draagvlak bleek daarbij nadrukkelijk aanwezig.

Om de campagne succesvol te vervolgen is een plan gemaakt om activiteiten in de richting van 2023 verder uit te rollen. Dit plan voorzag onder andere in informatie over de Grondwet aan alle gemeenteraads- en statenleden, plaatsing van borden bij grensovergangen, sportieve estafettes naar het geboortehuis van Thorbecke in Zwolle en naar de provinciehoofdsteden, alsmede organisatorische ondersteuning.

Uiteindelijk was het doel om op 3 november 2023 een nationaal Grondwetfestival, gericht op een breed publiek, te organiseren.

Wij hebben de kosten van de organisatorische voorbereiding en uitvoering van deze plannen geraamd op bijna 0,8 mln. (€ 0,05/inwoner) en daarvoor bij u gevraagd om ondersteuning. De inzet van de bestuursleden van de Stichting zou uiteraard geheel kosteloos zijn.

Helaas is door vertegenwoordigers van uw departement één en andermaal aangegeven geen reden te zien voor ondersteuning van ons initiatief. Verwezen werd naar de eigen plannen van het departement – zoals uiteengezet in de Kamerbrief van 22 december 2022 – waarin nog eens wordt uitgelegd hoe de huidige Grondwettekst tot stand kwam en hoe deze functioneert in onderwijs en wetgeving. Ook wordt daarin ingegaan op de wijze waarop aan het jubileum van de Grondwet aandacht wordt geschonken in onderwijs en kennisinstituten, de mogelijke representatie van de Grondwet in of bij rechtbanken.

Het aspect van een brede viering, namelijk voor raads- en statenleden en het algemene publiek heeft hierin geen plaats gekregen.

Ons bestuur concludeert dat de Haagse logica in uw benadering dominant was en dat voor het benutten van het potentieel en de inspiratie van burgers, zoals in onze stichting, geen aanleiding is gezien. Uiteraard respecteren wij dit besluit, maar wij betreuren dat wel. De recente hernieuwde urgentie voor brede kennis en beleving van de Grondwettelijke waarborgen en vrijheden onderstreept o.i. dat met de Haagse benadering de verankering van de Grondwet niet verzekerd is. Alle ruimte dus voor een bredere campagne en bewustwording van de bevolking.

Wij hebben besloten onze Stichting op te heffen. Dit burgerinitiatief is door Binnenlandse Zaken niet opgepakt en eindigt daarmee. De hierin geïnvesteerde tijd en middelen zijn voor eigen rekening van de initiatiefnemers.

De bekendmaking en verdediging van onze Grondwet met als doel alle Nederlanders te bereiken, is naar onze vaste overtuiging niet bereikt. Wij stellen u voor intern tenminste te evalueren of deze gang van zaken beantwoordt aan het doel van de regering, met name uw departement, om de Grondwet meer bekendheid te geven bij alle Nederlanders (zie de flitspeiling van BZK, februari 2023, waaruit blijkt dat 71% van de Nederlanders de Grondwet niet (goed) kent).

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van de Stichting Grondwetcampagne 2023,

Ben Keizers	-	Eigenaar/directeur Staatshuys te Zwolle
Bas de Gaay Fortman	-	Emeritus hoogleraar Rechtsgeleerdheid
Godfried van Run	-	Oud-programmamaker VPRO-televisie
Nathalie van Waterschoot	-	Rechter te Groningen
Herman Sietsma	-	Bestuurder Publiek domein